

## ”Perinneliike vai herätysliike?”

**TYHJENSIMME ULLAKKOA.** Kotimme rakentanut ja siinä asunut sukupolvi oli tallettanut vintin kätköihin aarteita. Kotiliesiä, Lähetysanomioita, Aku Ankkoja, Pyhäkoululehtiä ja Hengellisiä Kuukauslehtiä 50- ja 60-luvuilta. Samoja lehtiä tulee taloon yhä. Siivous katkesi monesti, kun piti istahtaa lukemaan.

**HENGELLISEN KUUKAUSLEHDEN** pääkirjoituksessa vuodelta 1960 **Olavi Kaukola** kyselee neljän sivun verran, onko herännäisyys perinneliike vai herätysliike. Pontta pohdintaan hän oli saanut kristillisen ylioppilasliikkeen vaatimuksesta, että herännäisyyden, lestadiolaisuuden ja evankelisuuden olisi syytä lopettaa toimintansa ja ryhtyä rakentamaan luterilaista yhteisyyttä. Ylioppilasliikkeen mielestä perinneliikkeiden on aika antaa ”kätensä ristille levittäin henkensä Isän käsiin niin kuin Jeesus kerran”.

”**EI MITÄÄN UUTTA AURINGON ALLA**”, naurahdin muistaen Saarnaajan kirjan toteamuksen. Saman kysymyksen olen nähnyt usein körttiseminaarien otsikoissa. Herännäisyyden identiteettiä on pohdittu tälläkin vuosituhanella. Väsyksiin asti, sanovat jotkut. Kirjoituksessaan Kaukola viittaa paitsi omaan kokemukseensa myös **Wilhelmi Malmivaaran** vastaavaan pohdintaan vuodelta 1914. Sekä perinne että herätys ovat tarpeen. Perinne siirtää ja pitää kasvatuksen kautta yllä liikkeen entistapoja ja henkeä. Herätys puolestaan on Jumalan poikkeuskeino siellä, missä perinneliikettä ei ole.

**RISTILLE ASETTUMISEN SIJASTA** Kaukola kutsuu heränneitä sitoutumaan Kristuksen ylösnousemukseen efesolaiskirjeen väkevällä sanalla: ”Heräjä sinä, joka nukut ja

nouse kuolleista, niin Kristus sinua valaisee.” (Ef. 5: 6, vuoden 1938 kirkkoraamattu)

**JOKAISEN SUKUPOLVEN** on kuitenkin käytävä oma paininsa sen kanssa, millainen perintö aiemmalta sukupolvelta on saatu. Siksi otsikon kysymys on aiheellinen yhä uudelleen. Tavat muuttuvat, mutta ydin on siinä, mitä Jumala on Kristuksessa tehnyt vuoksemme ja puolestamme. Herätys on sitä, että Jumala kääntää katseemme Kristukseen ja lähimmäiseen. Jos ristiinnaulittu ja ylösnoussut Kristus unohtuu, ei ole enää liikettä kohti Jumalaa eikä toista ihmistä. On vain itseensä kätertymistä.

**KIRJOITTAJA TOTEAA**, että ilman perinnettä ja herätystä ei olisi kirkkoakaan. Ajatusta voisi jatkaa: ilman perinnettä ja Jumalan lahjoittamaa herätystä ei olisi tätä liikettä. Ilman Kristuksen ristiä ja ylösnousemusta ei olisi yhtään herännyttä. Eikä ketään heistä olisi rakentamassa kirkkoakaan ja sen luterilaista yhteisyyttä maailmanlaajasti.

Jaana Marjanen



---

**Tavat muuttuvat, mutta ydin on siinä, mitä Jumala on Kristuksessa tehnyt vuoksemme ja puolestamme.**

---

Kolumnisteina vuorottelevat Tiia Orpana Helsingistä, Hanna Kirjavainen Helsingistä, Jaana Marjanen Kuopiosta ja Tuomas Antola Mäntsälästä